

Igor GOŚCIŃSKI, Adam WIERNIKOWSKI

**WSPÓLPRACA TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO KRAKOWSKIEGO
I OKRĘGOWEJ IZBY LEKARSKIEJ W KRAKOWIE
Z LEKARZAMI Z ZAGRANICY, SZCZEGÓLNIIE POCHODZENIA POLSKIEGO**

Towarzystwo Lekarskie Krakowskie, którego działalność datuje się od 1866 r., drugie po Towarzystwie Lekarskim Warszawskim na terenie polskim, poprzez swoich członków utrzymywało indywidualne kontakty naukowe i przyjacielskie z lekarzami i naukowcami zagranicznymi. W ostatnim okresie należy tu wymienić nazwiska prezesów i członków Zarządu TLK, szczególnie Prof. prof.: Józefa Bogusza, Henryka Gaertnera, Aleksandra B. Skotnickiego, Marię Rybakową, Zdzisława J. Ryna, Igora Gościńskiego i dr Adama Wiernikowskiego. Prof. H. Gaertner utrzymywał szerokie kontakty zagraniczne w okresie kiedy był prezesem Towarzystwa Alberta Schweitzera, a Prof. A. Skotnicki prowadzi szeroką działalność międzynarodową, zwłaszcza w zakresie współpracy polsko-izraelskiej. Te indywidualne kontakty owocowały zapraszaniem partnerów zagranicznych do wygłaszania referatów na posiedzeniach Towarzystwa i uczestniczenia w specjalnych sympozjach i konferencjach.

Prof. J. Bogusz (Ryc. 1) wspólnie z Prof. A. Kępińskim i dr S. Kłodzińskim przez 30 lat wydawali w *Przeglądzie Lekarskim* tzw. *Zeszyty Oświęcimskie*, w których były publikowane prace o tematyce związanej z przeżyciami więźniów i stanem ich zdrowia w KL Auschwitz. Materiały z tych badań zostały wydane w dwutomowej antologii w języku niemieckim (2), a Prof. J. Bogusz w 1988 r. otrzymał Wielki Krzyż Zasługi Republiki Federalnej Niemiec (Ryc. 2). *Zeszyty Oświęcimskie* były dwukrotnie nominowane do pokojowej nagrody Nobla.

W 2005 r., w celu szerszego udostępnienia tematyki związanej z KL Auschwitz, Towarzystwo Lekarskie Krakowskie opublikowało antologię w języku angielskim pod redakcją Prof. Z. J. Ryna (1).

W 2004 r. w trakcie konferencji poświęconej Prof. J. Boguszowi w setną rocznicę urodzin, występowali lekarze: wnuk Profesora – Bartłomiej, pracownik naukowy uniwersytetu w Bohum (RFN) i córka Elżbieta. Szczególnie córka Profesora podtrzymuje więź z Macierzą, kilkakrotnie odwiedzając Kraków. Konferencji towarzyszyła wystawa poświęcona Profesorowi (4), a materiały konferencji opublikowano w *Przeglądzie Lekarskim* (5).

Z bardzo licznych kontaktów zagranicznych Prof. Z. J. Ryna, w tym w ramach pracy na stanowisku ambasadora RP w Chile, na wyróżnienie zasługują badania i opracowanie działalności Ignacego Domeyki, filomaty, doktora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i członka honorowego Polskiej Akademii Umiejętności, wielce zasłużonego dla Chile.

Wykłady na posiedzeniach TLK wygłosili Prof. Ryszard Chrzanowski (Szwajcaria) – w 2006 r. nt. postępowania lekarskiego związanego z niekorzystnym wynikiem leczenia, Prof. Kazimierz Karbowski (Szwajcaria) - 3 wykłady w 2005 r. i w 2006 r. (Ryc. 3. - w wykładzie o zbrodni katyńskiej przedstawił rolę Prof. Fr. Navilla, szwajcarskiego medyka sądowego, jedyne go eksperta niezależnego, który w 1952 r. przed Komisją Kongresu USA powtórzył, że zbrodni w Katyniu dokonali sowieci), i dr Paweł Mikułowski (Szwecja), który opowiedział o swojej wieloletniej pracy anatomopatologa i kontaktach naukowych, a Prof. O. Pradier (Francja - Brest) w 2006 r. przedstawił francuskie doświadczenia leczenia raka głowy i karku.

Specjalne posiedzenie 13 grudnia 2006 r. poświęcono humanitarnej pomocy medycznej Polakom świadczonej przez francuskie społeczeństwo w okresie stanu wojennego. Obecnych na posiedzeniu 2-ch lekarzy francuskich, przedstawicieli Médecins du Monde, którzy współpracowali z Prof. Zbigniewem Chłapem (Lekarze Nadziei), uhonorowano medalami TLK (Ryc. 4).

Towarzystwo Lekarskie Krakowskie wspierało finansowo Polaków ze Lwowa, a Prof. Maria Rybakowa osobiście zapoznawała się z ich sytuacją w czasie wyjazdu na Ukrainę. W 2002 r. Prof. Rybakowa otrzymała Medal 10-lecia Stowarzyszenia Lekarzy Polskich we Lwowie.

Osobiste kontakty dr. A. Wiernikowskiego - w czasie VI Kongresu Polonii Medycznej w Częstochowie z doc. Kazimierzem Jodkowskim (Białoruś, Grodno) – Prezesem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego na Grodzieńszczyźnie spowodowały wizytę 4-ch lekarzy w siedzibie TLK i sponsorowanie od 2008 r. dla lekarzy białoruskich prenumeraty *Przeglądu Lekarskiego*. Ponadto przekazywano wydawnictwa jubileuszowe TLK, w tym Księgę Jubileuszową (6), czasopisma *Przegląd Lekarski*, *Badanie i Diagnostykę* i książki medyczne.

Jak wynika z przedstawionych ogólnie danych, kontakty TLK mają głównie charakter naukowy.

Okręgowa Izba Lekarska w Krakowie, po reaktywacji działalności przed 19 laty, poprzez powołanie Komisji Współpracy Międzynarodowej podjęła kontakty z lekarzami z zagranicy. Osobiste kontakty z lekarzami z Grodna nawiązał dr Adam Wiernikowski,

który jako gość Ministerstwa Ochrony Zdrowia Republiki Białorusi, przebywał w Grodnie w 1996 roku, gdzie na republikańskim sympozjum poświęconemu diagnostyce laboratoryjnej wygłosił referat. Ten bezpośredni kontakt z kierownictwem ochrony zdrowia doprowadził do wyjazdu w 1998 do Grodna, na zaproszenie lekarzy białoruskich, delegacji OIL (dr Jerzy Friediger – Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej, dr Jan Kowalczyk, dr Artur Hartwig i dr Adam Wiernikowski) i nawiązanie współpracy trwającej do dzisiaj.

Od 1999 r. OIL finansowała dwutygodniowe pobyty szkoleniowe, corocznie czterem lekarzom z Grodna, ze Szpitala Pogotowia Ratunkowego i Szpitala Dziecięcego, a od 2006 r. członkom Polskiego Towarzystwa Lekarskiego na Grodzieńszczyźnie.

W 2000 r. zorganizowano i zapewniono pod względem bytowym i merytorycznym pobyt dwuosobowej delegacji lekarzy z Grodna (Białoruś), z Rektorem Akademii Medycznej Prof. P. W. Garelikim, który podpisał umowę o współpracy z Collegium Medicum UJ. Również w tym roku, poza finansowaniem pobytu czterem lekarzom w ramach planu naukowego w klinikach Collegium Medicum UJ, zapewniono 2-m lekarzom udział w międzynarodowym sympozjum naukowo-szkoleniowym z zakresu ortopedii, organizowanym przez Prof. T. Niedźwieckiego.

Dnia 7 stycznia 2005 r., w Teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie, odbyły się ogólnopolskie uroczystości jubileuszu XV-lecia odrodzonych izb lekarskich, w których na zaproszenie Okręgowej Rady Lekarskiej brało udział dwóch lekarzy z Grodna.

W 2007 r. lekarze odbywający staż z kardiochirurgii dziecięcej wzięli udział w Zjeździe Chirurgicznym w Warszawie, a czterech innych lekarzy uczestniczyło w Zjeździe Pediatrików w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Krakowie.

Lekarze stażyści i zapraszani goście byli bardzo życzliwie przyjmowani przez kierowników klinik, ordynatorów i lekarzy krakowskich, czemu dawali wyraz w rozmowach z Prezesem ORL – dr Jerzym Friedigerem i oficjalnych pismach kierownictwa ich placówek. W trakcie pobytów w Krakowie zapoznawali się z zabytkami Krakowa i polską kulturą oraz otrzymywali fachowe książki i czasopisma.

Okręgowa Izba Lekarska w Krakowie, na tych samych zasadach finansowała pobyty szkoleniowe dwóch lekarzy polskiego pochodzenia z Ukrainy, a ponadto wydała w 2003 r. *Mały Słownik Medyczny ukraińsko-polski i polsko-ukraiński* (Ryc. 5), autorstwa A. B. Kostiučenko i W.A. Kostiučenko (3), członków Polskiego Regionalnego Stowarzyszenia Medycznego w Winnicy. Część nakładu przekazano autorom dla bezpłatnego rozprowadzenia wśród lekarzy ukraińskich, a pozostałe egzemplarze otrzymują zainteresowani polscy lekarze i lekarze, członkowie różnych delegacji z Ukrainy.

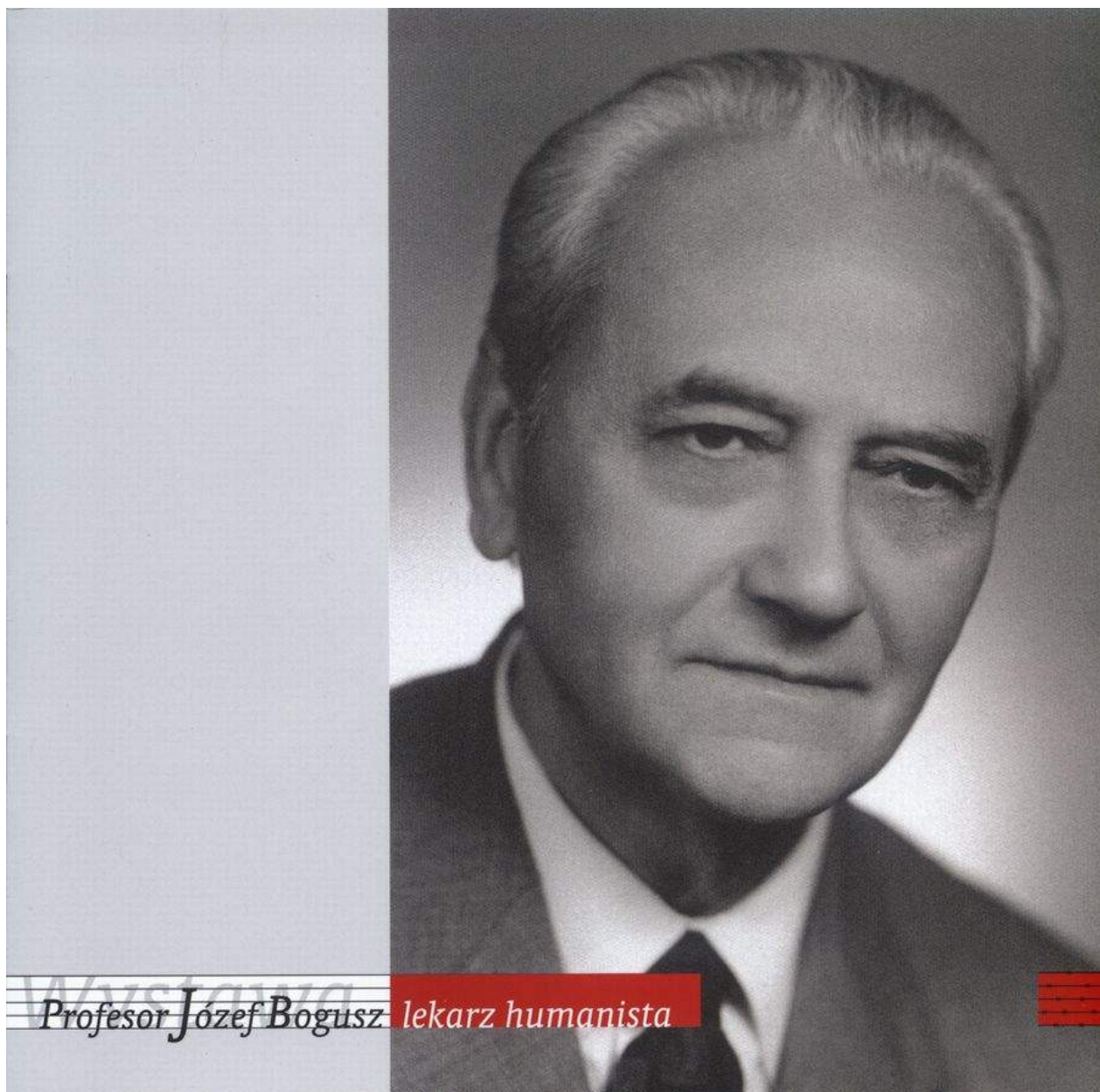
W dniach od 10 do 14 kwietnia 2008 r., na zaproszenie Ukraińskiego Towarzystwa Chirurgicznego (UTC), w Chmielnickim przebywała delegacja chirurgów w składzie: dr Jerzy Friediger, dr hab. Andrzej Matyja i dr Rafał Solecki. Na posiedzeniu naukowym UTC wygłosili referaty dotyczące postępów w chirurgii gastroenterologicznej. Ponadto wizytowali Klinikę Chirurgiczną Uniwersytetu Medycznego w Winnicy, zwiedzali muzeum poświęcone „ojcowi naukowej chirurgii rosyjskiej” - Nikołajowi I. Pirogowowi, twierdzę Kamieniec Podolski i zamek w Chocimiu.

Z ubolewaniem należy podać, że proponowana przez przedstawicieli Okręgowej Rady Lekarskiej w Krakowie współpraca z lekarzami polskiego pochodzenia ze Lwowa i z Mołdowi nie doszła do skutku.

Podsumowując współpracę lekarzy krakowskich ze swymi kolegami z zagranicy należy podkreślić, że odbywa się ona na płaszczyźnie kontaktów towarzyskich i instytucjonalnych. Obejmuje ona udział w posiedzeniach naukowych, wygłaszanie referatów i szkolenia zawodowe podnoszące wiedzę i kwalifikacje. Ważne jest wzajemne poznanie się, wzajemny szacunek i zainteresowanie się kulturą sąsiadujących narodów, które żyją w Europie, w większości już zjednoczonej.

Bibliografia:

1. *Auschwitz Survivors* (red. Z.J. Ryn). Wyd. *Przegląd Lekarski*, Kraków - Poland, 2005.
2. *Die Auschwitz – Hefte* (red. Jochen August). Beltz Verlag, Weinheim und Basel, 1987.
3. Kostiučenko A. W., Kostiučenko W. A., *Mały Słownik Medyczny ukraińsko-polski i polsko-ukraiński*, Wyd. i Druk. „Secesja”, Kraków, 2003.
4. *Profesor Józef Bogusz lekarz humanista. Katalog wystawy*, TLK, Kraków, 2004.
5. *Przegląd Lekarski - W setną rocznicę urodzin profesora Józefa Bogusza (1904-1993)*, 2004,61, wyd. spec. 2.
6. Towarzystwo Lekarskie Krakowskie - Księga Jubileuszowa. Kraków, 2006.

Ryc. 1. Prof. Józef Bogusz (1904-1993)

VERLEIHUNGSURKUNDE

IN ANERKENNUNG
DER UM DIE BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND ERWORBENEN
BESONDEREN VERDIENSTE
VERLEIHE ICH

HERRN PROFESSOR
DR. JÓZEF BOGUSZ
VOLKSREPUBLIK POLEN

DAS GROSSE VERDIENSTKREUZ
DES VERDIENSTORDENS DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

BONN, DEN 22. JULI 1988

DER BUNDESPRÄSIDENT

W. Flick

Ryc. 2. Dyplom odznaczenia Prof. Józefa Bogusza Wielkim Krzyżem Zasługi RFN

TOWARZYSTWO LEKARSKIE KRAKOWSKIE

Rok założenia 1866

wspólnie z

**Oddziałem Krakowskim
Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii**

zaprasza na posiedzenie nt.:

BADANIA SĄDOWO – LEKARSKIE W KATYNIU

1. Prof. dr hab. Kazimierz Karbowski

**„Szwajcarski ekspert medycyny sądowej w Katyniu:
Profesor François Naville (1883 – 1968)**

2. Dr n. med. Erazm Baran

Krakowskie badania w sprawie Katyńskiej

Posiedzenie odbędzie się w sali wykładowej
Katedry Medycyny Sądowej CM UJ
ul. Grzegorzewska 16

w piątek 13 maja 2005 r. o godzinie 13.00

*Sekretarz TLK
Dr med. Adam Wiernikowski*

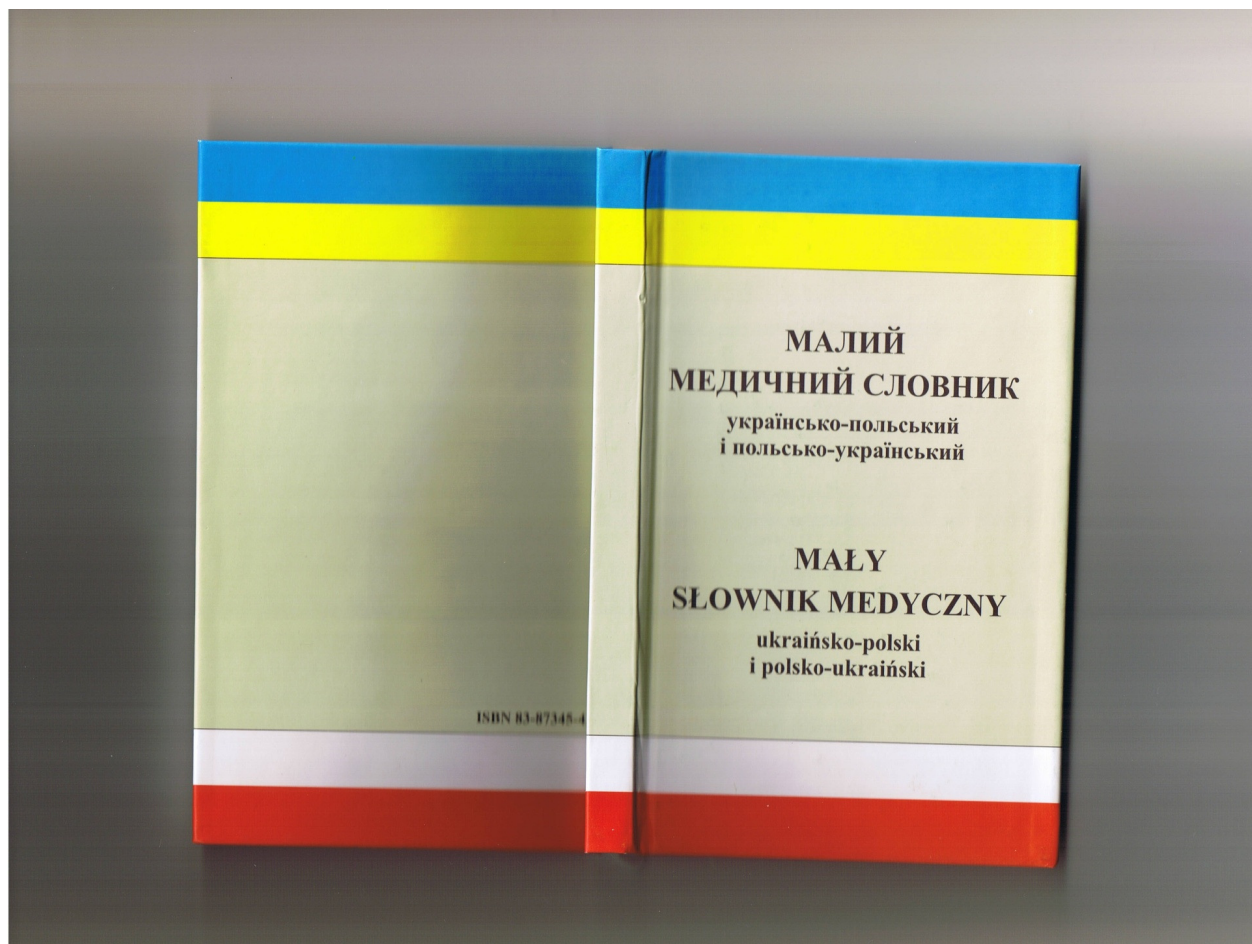
*Przewodniczący TLK
Prof. dr hab. Igor Gościński*

*Przewodniczący
PTMSiK Oddz. Kraków
Doc. dr hab. Jerzy Kunz*

Ryc. 3. Zaproszenie na posiedzenie „Badania sądowo-lekarskie w Katyniu”

Ryc. 4. TLK – 13.12.2006 r. - Prof. Z. Chłap (Lekarze Nadziei) i dr F. Parrot (Médesins du Monde)

Ryc. 5. A. B. Kostiuczenko, W. A. Kostiuczenko, *Mały Słownik Medyczny ukraińsko-polski i polsko-ukraiński*